

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 427

§ 427

Valtuustoaloite peruskallion tarpeettoman räjäyttämisen välttämisestä (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaurila Matti
Peltola Katariina
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Helka Hosian ym. 7.6.2021 jättämään valtuustoaloitteeseen peruskallion tarpeettoman räjäyttämisen välttämisestä ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Tiina Elo Kajavan kannattamana ehdotti, että asia palautetaan:

”Esitän, että asia palautetaan kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Elon palautusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia palautettiin yksimielisesti kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltäväksi.

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutetut Helka Hosia ja Pinja Nieminen sekä 14 muuta valtuutettua ovat jättäneet 7.6.2021 valtuustoaloitteen, jossa on pyydetty rakennuksien ja liikenneväylien suunnittelussa kiinnittämään erityistä huomioita maastonmuotojen ja peruskallion säilyttämisen, sekä kallioiden tarpeettoman räjäyttämisen välttämiseen.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon maaperä on hyvin vaihtelevaa ja pienpiirteistä. Maisemakuvaa hallitsevat savikkolaaksopainanteet, jotka paikoin laajenevat suuremmiksi peltoaukeiksi. Savilaaksoissa kallioperän päällä olevien maapeitteiden paksuus on usein yli 10 metriä. Painanteita ja peltoaukeita reunustavat usein hyvin jyrkkärinteiset, moreenialueiden reunustamat kallioiset mäki-alueet. Viimeksi mainituilla mäki-alueilla kallionpinta esiintyy joko paljaana avokallioalueena tai on ohuen maapeitteen peittämänä.

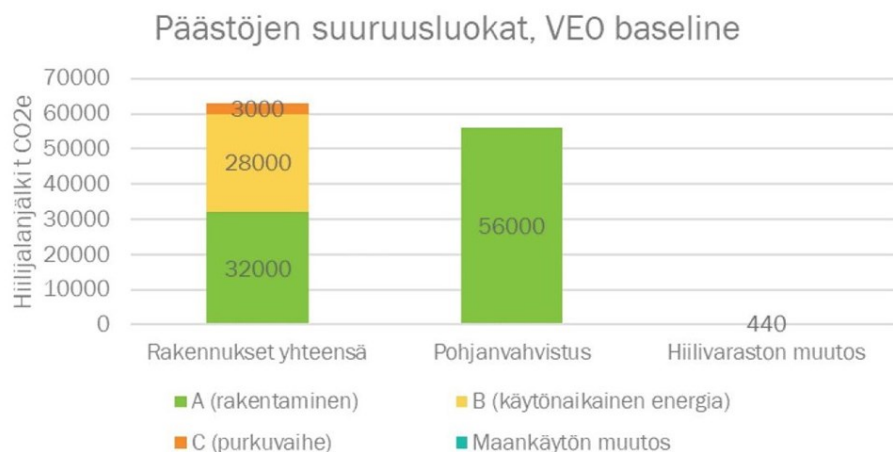
Geotekniikkayksikön maaperäkartan mukaan Espoon maa-alueiden pinta-alasta kallio- ja moreenivaltaisia alueita on lähes puolet (kallioalueet 20 %, moreenialueet 26,5 %).

Kallio- ja moreenialueissa esiintyy usein rinnemaastoa, joka voi olla hyvin jyrkkäpiirteistäkin. Rakennettavuusluokituksen mukaan nämä alueet kuuluvat pääasiassa rakennettavuusluokkiin 3B (vaikeasti rakennettava rinnemaasto) ja 5B (erittäin vaikeasti rakennettava jyrkkä rinne). Näillä alueilla rakentaminen vaatii lähes aina jonkinasteista kallion louhintaa.

Rakennettavuusluokkien 3B ja 5B osuus kallio- ja moreenialueista on noin 23 %.

Yksittäisen alueen, korttelin tai tontin rakentamista ja käyttöä ohjaa asemakaava. Mikäli asemakaavoitus ohjaa rakentamista edellä mainituille alueille (erityisesti rakennettavuusluokille 3 B ja 5B), niin rakentamisessa joudutaan tekemään louhintaa (tasauslouhinta, vedet/salaojat, tieyhteydet yms.). Yleensä ottaen hankkeiden suunnittelussa ja rakentamisessa vältetään louhintaa mahdollisuuksien mukaan mm. louhintakustannusten johdosta. Hankkeiden yhteydessä joudutaan louhimaan myös sen johdosta, että toteutettavat rakennukset ja liikenneväylät toteuttaisivat esteettömyysvaatimuksia ja -määräyksiä. Lisäksi Espoon kaupunki on toteuttanut mm. yritysalueiden esirakentamistoimenpiteitä mm. tasaamalla louhimalla yritysalueiden maanpintaa, jolla on mahdollistettu alueiden rakentaminen. Mikäli alueen louhiminen tehtäisiin tontti tai kortteli kerralla kohteiden rakentamisen yhteydessä, olisi ympäristövaikutukset pitkäkestoisempia ja hankkeet taloudellisesti kalliimpia toteuttaa. Louhimalla ja murskaamalla alueita etukäteen voidaan säätää luonnonvaroja, hankkeiden kuljetuskustannuksia sekä soran kuljetuksesta aiheutuvia päästöjä. Rakennuskohteissa murskattu materiaali on kierrätettävissä ja käytettävissä suoraan kohteella.

Kallion louhimista voidaan luonnollisesti välttää kaavoittamalla rakentamista muualle kuin kantaville maille. Tämä kuitenkin johtaa suurempiin kustannuksiin ja ilmastopäästöihin. Kuvassa on esimerkki asemakaavakohteesta pehmeikköalueella (lähde: *Tapiolan jalkapallostadionin kaava-alueen toteutuksen ja toiminnan hiilineutraaliussuunnitelma, 2021*). Hiilipäästöt ovat lähes kaksinkertaiset siihen nähden, että kaavoitettaisiin vastaava kantaville ja osin louhittaville maille.

Asemakaavaa laadittaessa arvioidaan alueen ominaispiirteitä ja pyritään löytämään paras mahdollinen kokonaisratkaisu. Asemakaavoituksessa huomioidaan kallioiden esteettisiä arvoja, ja joissain kaavoissa määrätään säilyttämään maisema- tai kaupunkikuvallisesti merkittäviä kallioalueita. Joissain tapauksissa kallion louhinnalta ei kuitenkaan voida välttyä, jotta esimerkiksi jyrkkään kalliomaastoon saadaan toteutettua esteettömyysvaatimukset täyttävä katuverkosto ja korttelialueet. Usein kaavoissa määrätään sovittamaan rakennukset maastoon maaston muotoja seuraten ja välttäen leikkauksia tai pengerryksiä, jotta kallioalueita säilyisi mahdollisimman paljon. Maankäyttöä pyritään kuitenkin yleensä suunnittelemaan siten, että maankäyttö sijoitetaan ensisijaisesti muualle kuin kaupunkikuvallisesti merkittävimmille kallio- tai lakialueille.

Päätöshistoria

Tekninen lautakunta 20.10.2021 § 103

Päätösehdotus

Kaupunkitekniiikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ehdotettavaksi edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi valtuutettu Helka Hosian 7.6.2021 jättämään valtuustoaloitteeseen peruskallion tarpeettoman räjäyttämisen välttämistä ja toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Pauliina Ilkko-Ervasti ehdotti Fred Granbergin kannattamana, että lautakunta palauttaa valtuustoaloitteen kaupunkisuunnittelukeskuksen valmisteluun. Jatkovalmistelussa tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida, että peruskallio ja sen räjäyttämistä koituvat esteettiset- ja ympäristöhaitat tiedostetaan rakentamisessa.

Tekninen lautakunta hyväksyi palautusehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Tekninen lautakunta palautti valtuustoaloitteen kaupunkisuunnittelukeskuksen valmisteluun. Jatkovalmistelussa tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida, että peruskallio ja sen räjäyttämistä koituvat esteettiset- ja ympäristöhaitat tiedostetaan rakentamisessa.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite peruskallion tarpeettoman räjäyttämisen välttämiseksi

Tiedoksi